

DIGITAIKAS VIRTAA

WORDPRESS

PETRI TIASKORPI
VALKEAKOSKI-OPISTO 2025

Sisällysluettelo

Verkkojulkaisujärjestelmä.....	4
Onko verkkosivujen tekeminen täysin ilmaista?	4
Tilatako ammattilaiselta vai tehdä itse?	4
Kehitysympäristö - WP Local.....	5
WordPress omalla koneella?	5
Palvelinohjelmiston asentaminen.....	5
Uuden sivuston asentaminen Localiin	6
Local käyttöliittymä.....	7
Harjoitellaan perusasioita.....	8
Luodaan sivustolle etusivu ja artikkelien sivu	8
Teemasta ulkoasu	8
Lisäosilla toimintoja.....	8
WordPressin perusasetukset kuntoon	9
Sivuston rakenne ja layout-suunnitelma	10
Sivustoeditorit	10
Lohkoeditori	10
Suosittuja lohkoeditoreita	10
Elementor	10
Gutenberg.....	10
Visual Composer	11
WP Bakery Page Builder	11
Sivuja vai artikkeleita - taksonomia?	11
Sisältömuotoilun perusperiaatteita.....	12
Täytteet, marginaalit ja leveys	12
Täytteiden ja marginaalien asettaminen Elementor-editorissa	13
Typografia.....	13
Sivun perusfontti.....	13
Kuinka asettaa perusfontti Elementorissa?	14
Muut typografia-asetukset.....	14
Fontit paikallisesti?	14

Elementor ja tavallisimpia sisältöelementtejä	15
Column (sarake, rivi, lohko).....	15
<i>Layout-välilehti</i>	<i>16</i>
<i>Style-välilehti.....</i>	<i>17</i>
<i>Advanced-välilehti.....</i>	<i>17</i>
Text eli tekstisisällön elementti.....	18
<i>Style-välilehti.....</i>	<i>18</i>
<i>Typografiasta</i>	<i>18</i>
Single Image-elementti.....	19
Tutki tarjolla olevia elementtejä.....	19

Verkojulkaisujärjestelmä

WordPress on avoimeen lähdekoodiin (Open Source) pohjautuva ohjelmisto, jonka kuka tahansa voi ladata ilmaiseksi WordPressin sivuilta. WordPress vaatii toimiakseen verkkopalvelinympäristön (MySQL, PHP, Apache), joten kurssilla käytetään virtuaalista verkkopalvelinohjelmistoa Local, jotta voidaan tutustua WordPressin käyttämiseen verkkosivujen luomisessa. Local on ilmainen ja WordPress ei sellaisenaan maksa siis mitään.

Onko verkkosivujen tekeminen täysin ilmaista?

WP:n ilmaisuudesta huolimatta sivujen tekemiseen saattaa kuitenkin joutua sijoittamaan rahaa. Teemojen osalta ilmaisia vaihtoehtoja löytyy todella paljon mutta koska jokaisen mieltymykset ovat erilaiset sivujen muotoilujen suhteen, saattaa olla että niiden toteuttaminen vaatii HTML- ja CSS-osaamista ja osaamista WordPressin toimintaperiaatteista. Jos haluttua layouttia ei voi toteuttaa ilmaisella teemalla ilman koodimuotoilua, voi joutua maksamaan premium-teemasta. Maksulliset teemat sisältävät usein laajemmat mahdollisuudet muokata sivujen ulkoasua.

Toiminnallisuuden ja lisäosien puolesta ilmaisversioilla pärjää perustarpeiden osalta hyvin mutta, jos haluttua toiminnallisuutta ei löydy lisäosien perustoiminnoista, joutuu hankkimaan lisäosan maksullisen (premium) version.

Tilatako ammattilaiselta vai tehdä itse?

Sivustojen tekeminen vaatii tavallisesti harrastuneisuutta ja kiinnostusta aiheeseen.

Olet kiinnostunut sivustojen tekemisestä. Haluat harjoitella ja oppia aihetta vapaa-ajalla ja olet valmis laittamaan aikaa sivustojen ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Jos edellä mainittu pitää paikkaansa, tee kotisivut itse.

Sivujen tekeminen ei erityisemmin kiinnosta. Tekninen ongelmien ratkaisu saa hiukset pystyyn ja pilkun viilaaminen ei nappaa todellakaan. Silti haluat saada upeat, hakukoneoptimoidut ja kaikin puolin kilpailijoita paremmat sivut aikaan nopeasti ilman sen suurempaa vaivaa. Jos edellä mainittu kuvaus osuu omaan filosofiaan, kannattaa harkita sivujen teettämistä niitä työkseen tekevältä ammattilaiselta.

Edellä esitetyt vaihtoehdot herättävät varmasti ajatuksia mutta sivustojen tekeminen on erittäin laaja kokonaisuus, johon liittyy laajaa osaamista. Sivuston kokonaisvaltainen tekeminen upeaksi, nopeasti latautuvaksi, responsiiviseksi, hakukoneystävälliseksi, saavutettavaksi sivustoksi, joka erottuu (yritystoiminnassa) kilpailijoiden sivustoja paremmiksi on todella pitkä tie, joka vaatii teknistä osaamista ja alan tuntemista. Ilman aiempaa sivustojen teon osaamista oppiminen vaatii ennen kaikkea kiinnostuksen paloa, vaivannäköä, aikaa ja välillä pitkää pinnaakin. Siksi suuremmat ja osa pienemmistäkin yrityksistä tilavat mieluummin sivustot ammattimaisesti sivustotekeviltä ammattilaisilta kuin yrittävät tehdä ne itse.

Silti verkkosivujen tekeminen ja kaikki siihen liittyvä on erittäin mielenkiintoista. Kerrassaan kiehtova ja antoisa prosessi. (Oma mielipide :))

Kehitysympäristö - WP Local

WordPress omalla koneella?

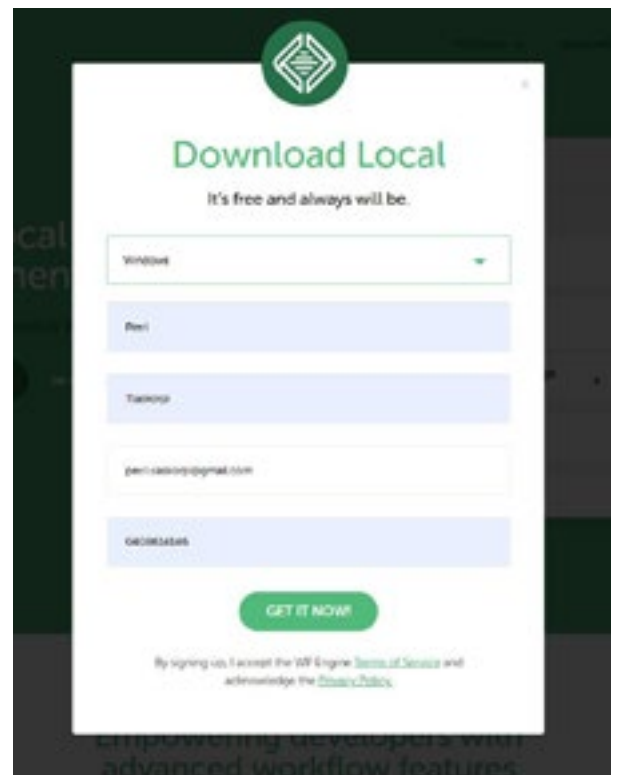
Kurssilla käytämme **WP Local**-ohjelmistoa, koska se on yksi suosituimmista paikallisista WordPress-kehitystyökaluista. Suurin etu muihin vaihtoehtoihin verrattuna on Localin helppokäyttöinen käyttöliittymä ja kehitysympäristön käyttöönoton helppous.

Käytännössä palvelinohjelmaan asentuu kokoelma ohjelmia, kuten **Apache**, **PHPMyAdmin** ja **MySQL**, jotka mahdollistavat WordPressin (sisällönhallintajärjestelmä) toimimisen paikallisella palvelimella omalla tietokoneella.

Palvelinohjelmiston asentaminen

Local-ohjelmisto voidaan asentaa tavallisimpiin käyttöjärjestelmiin. Ohjeessa asennetaan ohjelmisto Windows -käyttöjärjestelmään. Valitse pudotusvalikosta oma käyttöjärjestelmäsi ladataksesi oikean version ohjelmistosta.

Kun olet valinnut käyttöjärjestelmän sinun on syötettävä omat tietosi ikkunaan. Täytä vaadittavat omat tiedot lomakkeen kenttiin ja paina **Get it now!** -painiketta lomakkeen alareunassa.

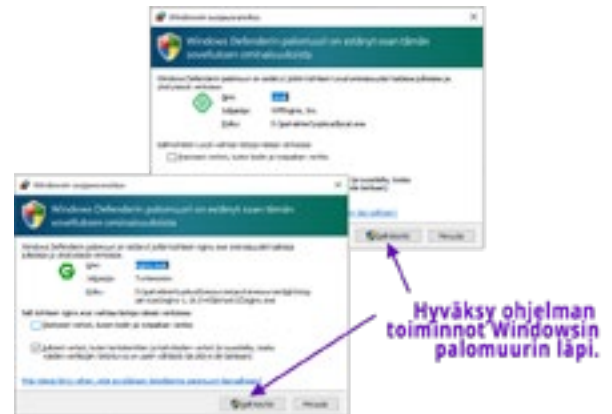
Windows-käyttöjärjestelmässä ohjelman asennustiedosto latautuu ladatut tiedostot -kansioon. Chrome-selaimen latauspalkissa voidaan valita toiminto Avaa ja ohjelma alkaa asentua heti latauksen valmistuttua.

Seuraa asennusohjelman ohjeita ja asenna Local koneellesi.

Uuden sivuston asentaminen Localiin

Paikallisen palvelimen ohjelmisto on asennettu ja käynnistetty. Local-ohjelmiston ikkunassa kerrotaan, että sivustoja ei ole vielä asennettu (**Looks like you haven't created any sites yet**). Tekstin alapuolella on painike, jota klikkaamalla aloitetaan WordPressin asentaminen palvelimelle. Klikkaa painiketta.

Koska ohjelmistossa toimii tietokoneen Windows Defenderin ja palomuurien mielestä arkaluontoista toimintaa, näyttöön saattaa ilmestyä Windowsin varoitus-ikkunoita. Ohjelmisto on luotettava ja voit huoletta sallia sen toiminnan tietokoneessa. Palomuuriohjelmistot ovat varovaisia ohjelmien kuten Apache ja MySQL kanssa sillä ne toteuttavat erilaisia koodattuja automaattisia toimintoja tietokoneessa.

Sivuston asennusprosessin vaiheet ovat listattuna seuraavat:

1. Anna sivustollesi nimi
2. PHP- ja MySQL-versioiden määrittäminen paikalliselle palvelimelle. Voit jättä oletusasetukset, joten paina Continue.
3. WordPressin kirjautumistunnukset ohjauspaneeliin, josta sivustoja rakennetaan. Aseta tunnukset ja kirjoita ne johonkin muistiin sillä tarvitset niitä kirjaututtaessa. **ÄLÄ vaihda sähköpostiosoitetta** sillä Localissa on oma "virtuaalinen" sähköpostiohjelma, jota se käyttää.

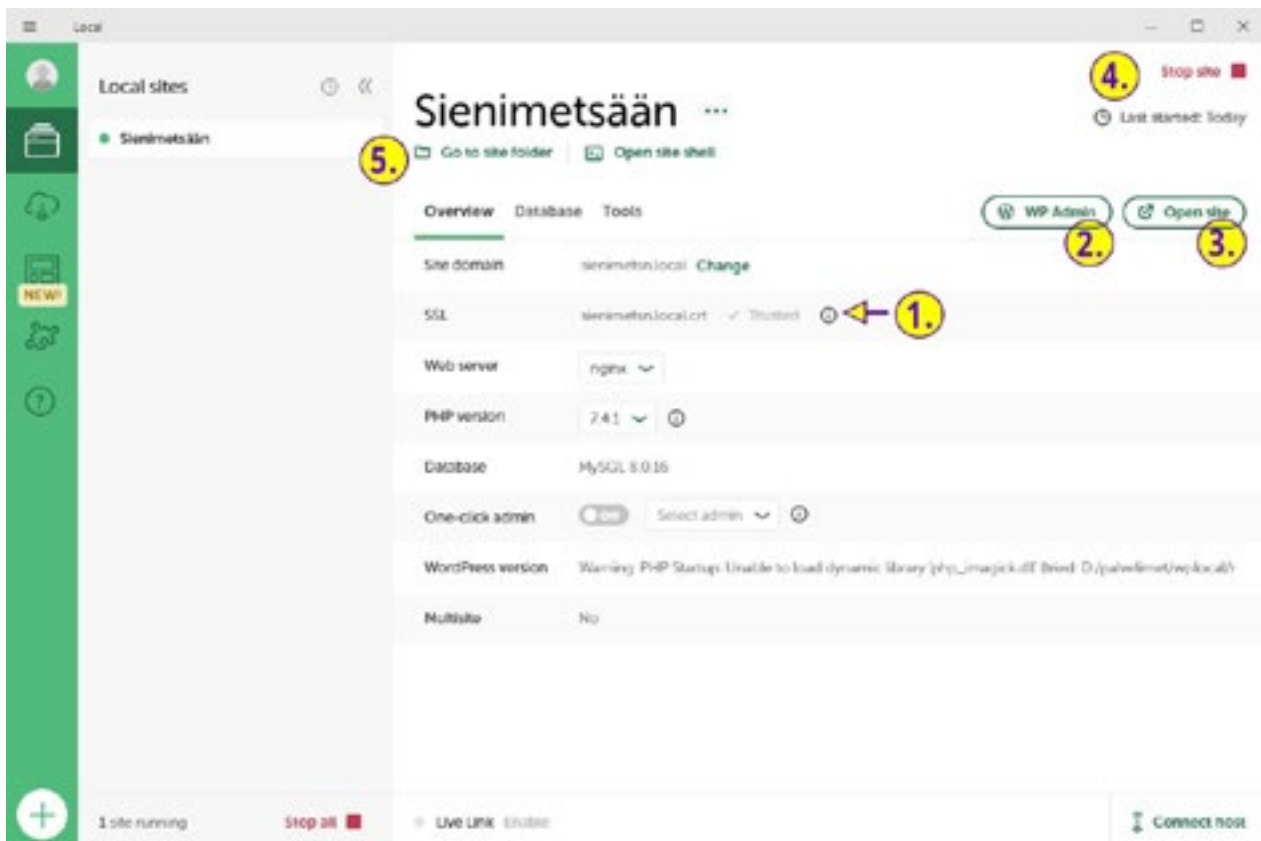

Local käyttöliittymä

Sivuston asennusprosessissa saattaa Windows käyttöjärjestelmässä ilmetä varoituksia, jotka voidaan taas hyväksyä huoletta. Ohjelmisto asentaa kaikki WordPress-sivustoon tarvittavat asennukset automaattisesti. Asennuksen jälkeen käyttöliittymään avautuu sivuston asetukset ja tutustutaan nyt Local- ohjelman käyttöliittymään. **WPLocal**-ohjelmiston käyttöliittymä on yksinkertainen ja pääset heti aloitusikkunasta kirjautumaan omalle sivulle.

Tärkeimmät toiminnot:

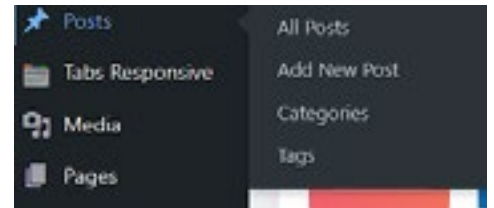
1. SSL-salaus:ta ei ole tarpeen ottaa käyttöön harjoitussivustolla, koska toimimme paikallisella palvelimella. Myöhemmin siirrettäessä sivustot verkkopalvelimelle webhotelliin voimme ottaa sen käyttöön palvelimella. Paikallisella palvelimella voidaan ottaa SSL käyttöön klikkaamalla *Trust*-tekstiä. Käyttöönottoaminen saattaa vaatia konfigurointia, jota emme käy tässä läpi.
2. *WP Admin*-painikkeesta voidaan siirtyä WordPressin kirjautumissivulle.
3. Esikatsela (avaa sivusi selaimessa) omaa sivustoasi *Open Site*-painikkeesta.
4. Sulje paikallinen palvelin klikkaamalla *Stop Site* punaista tekstiä.
5. *Go to site folder* -linkkitekstistä voit tarkastella oman sivustosi tiedostorakennetta. Toiminto on erittäin käytännöllinen varsinkin edistyneemmässä sivuston kehityksessä, jos muokataan esim. teeman tiedostojen koodia tms.

Harjoitellaan perusasioita

WordPress-sivustolla sivuja rakennetaan joko **sivuiksi** tai **artikkeleiksi**, joihin lisätään tavallisesti myös kuvia kuvittamaan sisältöä **mediakirjastosta**.

Etsi mistä sivut, artikkelit ja mediakirjasto löytyvät ohjauspaneelista?

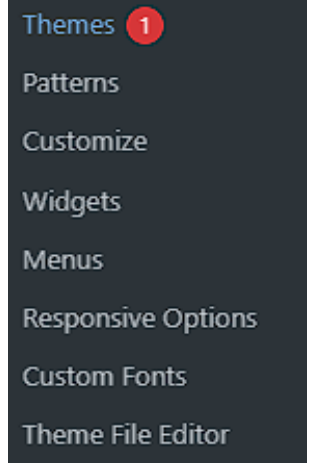
Kuten huomaat Artikkelit toiminnon alavalintoina on myös Kategoriat ja Avainsanat. Sivut toiminnon alavalinnoista ne puuttuvat. Tämä johtuu siitä, että artikkeli-tyyppiset sivut ovat luonteeltaan vaihtuvaa sisältöä ja Aivut taas staattista muuttumatonta sisältöä. Artikkeleita voidaan julkaista jopa viikoittain mutta sivut muodostavat sivuston "rungan" tai perusrakenteen ja niitä muokataan/lisätään huomattavasti harvemmin tai ei välttämättä lainkaan. Artikkelien sivun ohella sivustolle muodostuu jokaisesta artikkelien kategoriasta ja avainsanasta oma sivu, joka listaa kategorian tai avainsanan alla julkaistujen artikkelien linkit.

Luodaan sivustolle etusivu ja artikkelien sivu

Kun selaaja saapuu ensimmäisen kerran sivustolle, hänelle aukeaa sivuston etusivu, joka on tärkein sivu koko sivustolla. Ennenkuin etusivu luodaan **Sivut**-toiminnosta WordPress näyttää **Viimeisimmät artikkelit**-sivun, joka ei ole editorilla muokattava sivu vaan teeman generoima kokoelma toimintoja ja elementtejä.

Artikkelien sivu on Sivut-toiminnossa luotu sivu, johon WordPress luo luettelomaisesti listan sivustolla julkaistuista artikkeleista.

Luo etusivu ja artikkelien sivu. Nimeä etusivu Hair-do kampaamopalvelut ja artikkelien sivu nimellä Artikkelit?

Teemasta ulkoasu

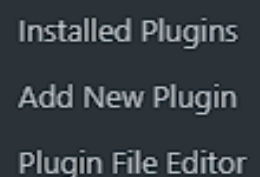
Sivuston ulkoasun muodostaa WordPressissä **teema**. Teema on koodattu PHP-ohjelmointikielellä jolla haetaan sisältöä sivuille MySQL-tietokannasta. Teemoja on tarjolla ilmaiseksi valtaisa määrä ja niitä voidaan etsiä esimerkiksi WordPressin toiminnosta **Ulkoasu/Teemat**.

Etsi mistä löytyy ohjauspaneelin toiminto, josta voi löytää teemoja?

Asenna ja ota käyttöön harjoitussivustolle teema nimeltä Kadence

Lisäosilla toimintoja

Lisäosat (plugarit, plugins) ovat koodattuja toimintoja, joilla voidaan suorittaa sivustolla erilaisia toimintoja, kuten yhteydenottolomake. Lisäosat lisäävät usein myös ohjausnäkyymään oman asetustoiminnon ja lisäosilla voidaan toteuttaa myös monia WordPressistä itsestä puuttuvia toimintoja, kuten artikkelien ja sivustojen kloonaustoiminto tai mediakirjaston taksonomia helpottamaan mediatiedostojen organisointia.

Etsi mistä ohjauspaneelissa voidaan asentaa ja ottaa käyttöön lisäosia?

WordPressin perusasetukset kuntoon

Kun WordPress on asennettu palvelimelle on tarpeen asettaa ohjauspaneelin toiminnoista perusasetukset sivustolla ja WP:ssä kuntoon. Asetukset luodaan ohjauspaneelissa loogisesti toiminnosta **Asetukset**, jonka alavalinnoista keskitytään seuraaviin toimintoihin:

1. Yleinen - General

- **Nimeä sivusto** nimellä *Hair-do kampaamopalvelut* ja aseta **Kuvaukseksi** jokin osuva iskulause sivustosta.
- Aseta **aikavyöhykkeeksi** Helsinki. **Päivämäärän oletusmuodoksi** tulee *j.n.Y* ja Kellonajan oletusmuodoksi *G.i*

2. Lukeminen - Reading

- **Etusivusi näyttää** toiminnosta asetetaan aiemmin luomamme etusivu *Hair-do kampaamopalvelut* ja artikkelien sivuksi vastaa-vasti *Artikkelit* -sivu. Voit asettaa myös **Jokaisessa syötteen artikkelissa, näytä** -soiminnosta asetuksen Ote. Tärkeä asetus tässä toiminnossa on täppä kohtaan **Kiellä sivuston näkyminen hakukoneissa**.

3. Keskustelu - Discussion

- Poistetaan keskustelu käytöstä sivustolla valitsemalla seuraavat toiminnot asetuksiin: Poista valinta kohdista *Salli kommentointi uusille artikkeleille, Vain rekisteröityneet ja sisäänkirjautuneet voivat kommentoida*. Lisää täppä seuraaviin: *Sulje vanhojen artikkelien kommentit automaattisesti* ja asetukseksi 0 (nolla), *Kommentti on hyväksyttävä käsin* ja *Kirjoittajan aikaisemmista kommenteista ainakin yhden tulee olla hyväksytty*.

4. Media - Media

- Aseta kaikkiin Kuvien kokoihin arvo 0 (nolla). Asetus estää WordPressiä luomasta kuvista useita versioita tietokantaan ja se ei ole tarpeen sillä sivustolle tulevat kuvat on valmiiksi optimoitu. Poista myös valinta kohdasta *Tiedostojen sijainti*, mikä estää turhan kansiorakenteen *Uploads*-kansiossa.

5. Osoiterakenne - Permalinks

- Aseta osoiterakenteeksi *Mukautettu rakenne* ja koodiksi polkuun */%category%/%postname%/*. Jos sivustolla tullaan käyttämään kategorioita artikkeleissa rakenne kannattaa tehdä näin. Jos taas käytetään vain artikkeleita ilman kategorioita voidaan asettaa vain */%postname%/*

Sivuston rakenne ja layout-suunnitelma

Verkkosivustot kannattaa suunnitella ennen varsinaista toteutusta ja tavallisesti sivustosta tehdään ainakin:

- **rakennesuunnitelma (rautalankamalli)**, joka kuvaa millainen sivuston rakenne on ja kuinka sivustolla olevat sivut lunkittyvät toisiinsa. Samassa suunnitelmassa voidaan kuvata myös ulkoisia linkkejä ja kuinka niitä esiintyy sivuston sivuilla.
- **Layout-suunnitelma**, joka kuvaa millaiset rakenteet sivuston sivuille on ajateltu tulevan.

Suunnitelman dokumentit ei ole tarkoitus olla lopullinen ulkoasu tai rakenne, joka täytyy toteuttaa vaan niiden tarkoitus on auttaa sivuston hahmottamisessa omassa mielessä. Suunnitelmiin voidaan luoda myös pohdintaa sivuston typografiasta ja väreistä joita sivustolla tullaan käyttämään.

Edellä mainittujen ohella voidaan pohtia myös hakukoneoptimoinnin hakusanoja sekä artikkelien kategorioita ja avainsanoja ja kuinka taksonomiaa tullaan käyttämään.

Sivustoeditorit

Sivustoeditori on lisäosa, jonka avulla muokataan ja luodaan sivuille sisältöä. Editorien tarkoitus on helpottaa sivustojen tekemistä.

Lohkoeditori

WordPressin vanhin ja alkuperäinen editori, jolla bloggaajat aikoinaan tekivät sisältöä sivuilleen on tekstieditorityyppinen Classic Editor. Tekstieditorin toiminta ei perustu sisältölohkoihin vaan kaikki luotu sisältö tulee yhteen lohkoon sivulle. Sivun sisäiset lohkot, jos niitä haluttiin, täytyi luoda itse sivulle koodinäkymässä.

Lohkoeditorissa sisältöä lisättäessä luodaan sisältörivejä (Rows), jotka jaetaan sarakkeisiin (Columns). Sisältö lisätään sarakkeisiin. Kokonaisuus pysyy paremmin ryhmiteltynä lohkoihin, joista jokaiseen voidaan tehdä uniikkeja muotoiluja. Toisaalta sivuston koodista muodostuu hieman monitahoisempaa.

Suosittuja lohkoeditoreita

Elementor

Ehkä suosituin editori WordPressiin on Elementor, jota käytämme myös me tällä kurssilla sisällön luomiseen. Syynä kurssin editorin valintaan on **ilmaisista editoreista puhutaessa** hyvä käytettävyys ja toimintojen monipuolisuus.

Gutenberg

Gutenberg on WordPressin sisäinen lohkoeditori, jota voidaan käyttää sivustojen tekemiseen. Se on myös melko suosittu vaihtoehto käytettäväksi, joskaan itse en käytä editoria sivujen tekemiseen.

Visual Composer

Visual Composer on editori, jonka ilmainen versio sisältää perustoiminnot sivujen sisällön luomiseen WordPressissä. Maksullisella premium-vaihtoehdolla saat reilusti lisää vaikutusmahdollisuuksia sivujen sisällön muokkaamiseen.

WP Bakery Page Builder

Bakery Page Builder on maksullinen editori, joka on Visual Composerin perustalle rakentunut sivun sisällön lonkoeditori. Itse käytän tätä editoria miltei kaikilla sivustoillani sen selkeän käytölliittymän ansiosta. Lisäsyynä on, että editori ei valtaa koko ruutua vaan ohjausnäkyvä säilyy näkyvissä editoimisen aikana vasemmalla puolella. Muut edellämäinitut editorit valtaavat koko näytön selaimessa mikä tekee omasta mielestäni käytettävyyden huonommaksi.

■ [Asenna sivustolle lisäosaksi Elementor-lohkoeditori](#)

Sivuja vai artikkeleita - taksonomia?

Sekä sivut että artikkelit ovat teknisesti samanlaisia HTML-dokumentteja mutta ne ovat luonteeltaan ja rakenteeltaan hieman erilaisia.

Sivut (Pages)	Artikkelit (Posts)
Sivuissa ei käytetä taksonomiaa (kategoriat ja avainsanat) vaan ne ovat yksittäisiä, erillisiä objekteja sivustolla.	Artikkeleissa voidaan käyttää taksonomiaa (kategorioita ja avainsanoja), jotka ryhmittelevät artikkelit aiheiden mukaisesti. Kategoriat ja avainsanat voidaan myös asettaa näkymään yksittäisessä artikkelissa.
Sivut ovat ns.staattista sisältöä ja niitä ei luoda sivustolle säännöllisesti lisää sivustojen valmistumisen jälkeen.	Artikkeleita voidaan julkaista sivustolla säännöllisin väliajoin, joten ne ovat ns. muuttuvaa sisältöä WordPress-sivulla.
Myös artikkelien sivu, kategorian ja avainsanan sivu ovat luonteeltaan sivuja. Artikkelien sivu sisältää kaikki sivustolla julkaistut artikkelit ja kategorian ja avainsanan sivut sen sijaan kyseisen kategorian/avainsanan artikkelit.	Artikkeleiden kategorioihin/avainanoin muodostuu luotaessa automaattisesti kategorian/avainsanan sivu, jonka ulkomuotoa ei voi muokata editorilla vaan sen muotoa muokataan teeman asetuksesta Mukauta toiminnossa. Artikkelien sivu sen sijaan luodaan Sivut-toiminnossa sivuston sivuksi.

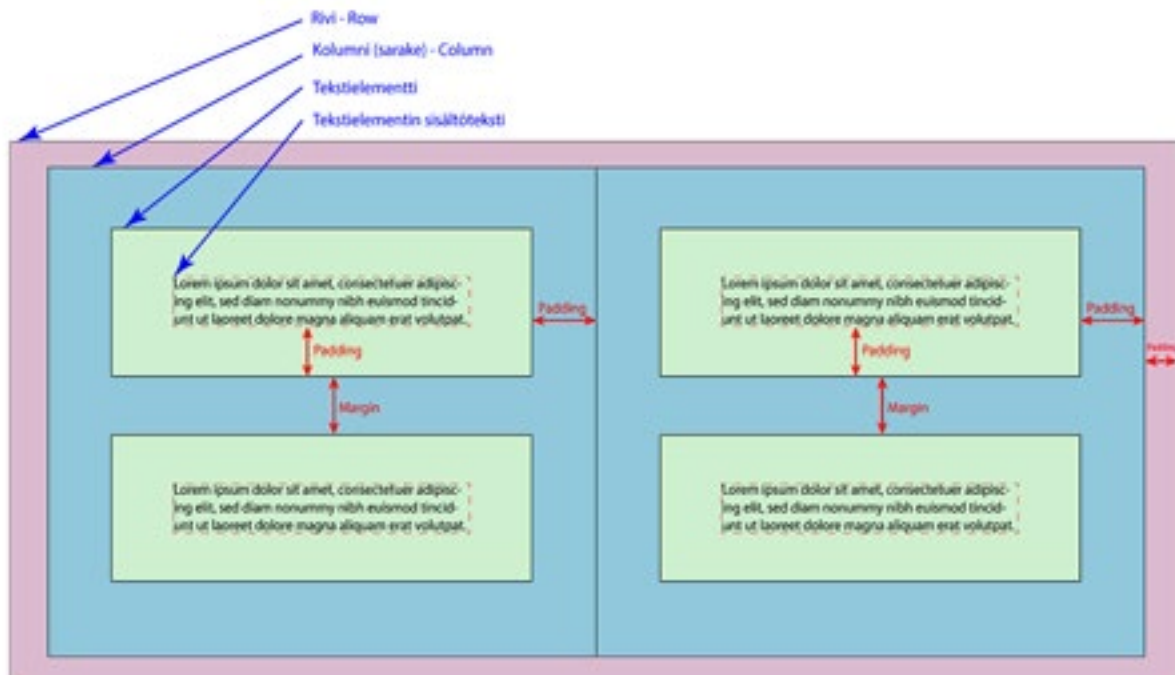
Sisältömuotoilun peruseräotteitö

Täytteet, marginaalit ja leveys

Sivun sisältölohkoon *Row (rivi)* sekä sen sisältämiin *sarakkeisiin (Column)* voidaan asettaa tyhjää tilaa esimerkiksi *täytteellä (Padding)*. Elementtien väliin taas voidaan asettaa tyhjää tilaa *marginaaleilla (margin)*. Termit ovat tuttuja, jos olet tutustunut CSS-muotoilemiseen. Samoja termejä käytetään myös Elementor-editorissa, joskin edellömainittu termi *Row* ei Elementorissa esiinny vaan kaikki lohkoelementit ovat nimellä *Column*.

Harjoitellaan asetusten asettamista harjoitussivuston etusivulle luotavassa lohkossa, jossa lohko on jaettu kahteen kolumniin. Oikealla puolella on painike yhteydenottosivulle ja vasemmalla puolella teksti, joka kehottaa ottamaan yhteyttä ja liittymään yhdistykseen.

Marginaali (margin) voidaan kuvitella pahvilaatikoiden välisenä tyhjänä tilana. Täyte (padding) sen sijaan olisi tässä tapauksessa pahvilaatikon sisäinen sen sisällön ja laatikon reunan välinen tyhjä tila. Erikoista ja taianomaista näissä kuvitteellisissa pahvilaatikoissa on, että sisällön koko pysyy samana mutta laatikon koko muuttuu täytteiden ja tyhjän tilan lisäämisen mukaan.

Täytteiden ja marginaalien asettaminen Elementor-editorissa

Elementor-editorissa marginaali ja täyte asetetaan elementin asetuksissa. Täyte näkyy muokkaustilan esikatselussa elementin sisäpuolella olevana ohuena katkoviivana. Joskus elementin täyte tulee suoraan jostain sivuston laajuisesta asetuksesta, kuten kuvan tapauksessa. Jos halutaan poistaa täyte kokonaan se tulee asettaa nolllaksi (0).

Asetettaessa tyhjiä tiloja on hyvä pohtia mihin elementtiin laittaa tyhjät tilat. Vaihtoehtoina on elementin taiton muodostamat rivi (Row), joka sisältää rivin sisäisiä kolumneja (Column). Lisäksi on vielä itse kolumnin sisältävä, tekstiä, kuvan tai jotain muuta sisältöä sisältävä sisältöelementti. Kaikkiin näihin voidaan asettaa täyte, jos halutaan.

Itse asetan tavallisesti mahdollisia täytteitä elementin taiton muodostamaan elementteihin. Täytteissä ja marginaaleissa katson kokonaisuutta sisimmästä elementistä alkaen. Jos esimerkiksi tekstialementin ympärille on saatava tyhjää tilaa, kannattaa asettaa täytettä tekstiä ympäröivään elementtiin.

Typografia

Typografiassa asetetaan sivuston perusmuotoilut tekstisisällön otsikoille, leipätekstille ja muille tekstielementeille. Asetukset voidaan asettaa kuten edellä omaan CSS-tiedostoon tai esimerkiksi Elementor-editorin sivuston asetuksissa, josta löytyy oma Typografia osionsa.

Sivun perusfontti

Internetselaimet näyttävät sivustolla olevan tekstin oletuksena selaimen perusfonttikoon mukaan, joka on oletuksena 16px. Internet-selaaja voi muuttaa myös perusasetuksen selaimen asetuksista mutta tavallisesti selainta käytetään perusfonttikooilla ilman muutoksia. Mikäli sivuston body-elementille ei ole erikseen määritelty fonttikokoa, selain käyttää automaattisesti tätä perusasetusta. Tämä perusfonttikoko toimii lähtökohtana koko sivustolle, ellei yksittäisille elementeille ole erikseen annettu muita fonttikokoja CSS-määrittäyksillä.

Elementor-editorissa sivuston perusfonttikoko asetetaan jonkin sivun editointinäkyvässä Elementorin Sivun Asetukset-toiminnossa. Toiminnon Yleiset kirjasimet (Global Fonts) -asetuksista Teksti (Text) asetus määrittää sivuston perusfontin koon.

Kuinka asettaa perusfontti Elementorissa?

Sivun fonttikoon perusasetusta ei ole välttämättä tarpeen vaihtaa mutta se voidaan vaihtaa halutessa muuksi, kuin selaimen oletusmääritys 16px. Esimerkiksi Google Chrome-selaimessa selaaja voi määrittää itse oletusfonttikoon ja selatut sivut ja niiden fonttien koko määräytyy selaajan selaimen asetuksen mukaisesti, jos käytetään suhteellisia fonttikokoja (rem, em,%) sivustolla.

Sivuston perusfontin asetus kannattaa asettaa suhteessa selaajan selaimen asetukseen, jotta selaajalla on mahdollisuus tarvittaessa vaikuttaa selaimesta käsin sivuston tekstien kokoon. Tämä on jo saavutettavuudenkin kannalta positiivista.

Esimerkkejä mahdollisista asetuksista:

Asetettu perusfonttikoko	Perusfontin koon lopputulos
62.5%	10px
1rem	16px (selaimen perusfonttikoko)
100%	16px (selaimen perusfonttikoko)

Perusfontti kannattaa asettaa suhteellisella yksiköllä sillä silloin kunnioitetaan selaajan selaimen fonttikoon asetuksia.

Muut typografia-asetukset

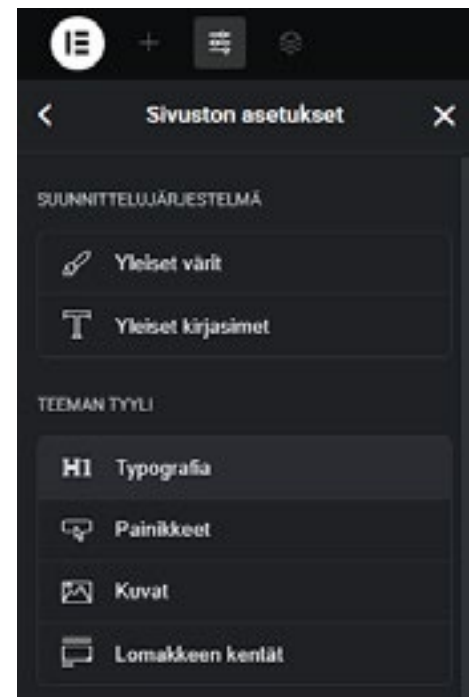
Muu typografia kannattaa asettaa Elementorissa **Global Fonts**-asetuksessa defaultiksi ja siirtyä asettamaan typografiaa leipätekstille, otsikoille (h1-h6).

Avaa harjoitussivuston sivostosuunnitelma ja aseta sivuston typografia-asetukset Sivun asetukset -> Typografia.

Painikkeiden muotoilut ja typografian voit asettaa myös Sivuston asetuksista kohdasta Painikkeet. Muotoilut kannattaa painikkeille asettaa sivuston laajuisesti sillä käytettävyyden nimissä painikkeiden kannattaa olla samantyyllisiä läpi koko sivuston.

Fontit paikallisesti?

Jos haluat tehostaa sivun latautumista ja säästää verkkoa voit asentaa fontit käytettäväksi paikallisesti mediakirjastosta. Metodi onnistuu **Custom Fonts** -lisäosalla ja fontteja löydät esimerkiksi **Google Fonts**-palvelusta.

Elementor ja tavallisimpia sisältöelementtejä

Kaikkien elementtien asetuksissa Elementorissa on kolme välilehteä, **Layout** tai **Content**, **Style** ja **Advanced**. Tavallisimpia elementtejä, joita sisällön luomisessa käytetään ovat **Column**, **Text** ja **Single Image**. Tutkitaan näitä peruselementtejä, niiden asetusvälilehdiltä löytyviä tavallisimpia toimintoja tarkemmin.

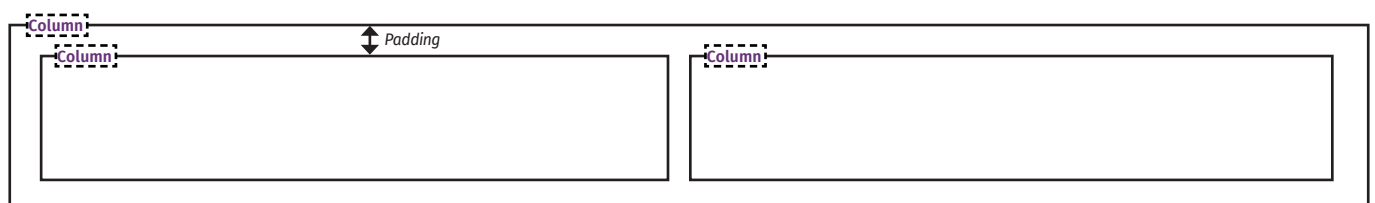
Column (sarake, rivi, lohko)

Elementor-editorissa sivun rakenne muodostetaan lohkoista kuten muissakin lohkoeditoreissa. Rakenne poikkeaa kuitenkin hieman esimerkiksi WP Bakery Pagebuilderista. Elementorissa jokainen sisältöä kannatteleva osa on nimeltään **Column** (sarakkeeksi kutsuttu lohko), riippumatta siitä, onko kyse yhden lohkon sisäisestä rakenteesta vai useampaan osaan jaetusta lohkoista.

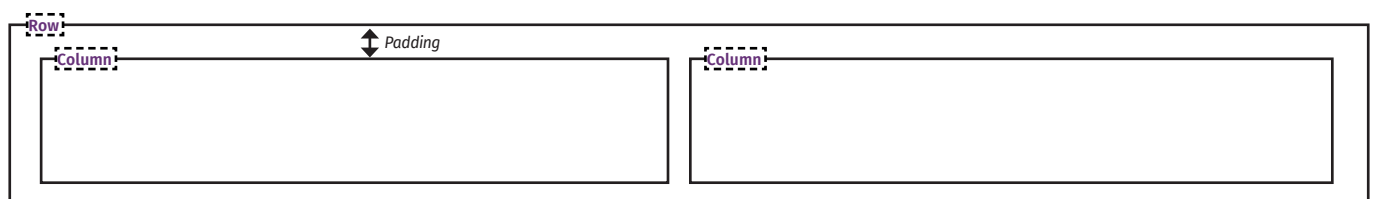
WP Bakery Pagebuilderissa rakenne on selkeästi kaksitasoinen: ensin lisätään **Row** (rivi), joka toimii koko lohkon "kehikkona". Tämän rivin sisälle voidaan määrittää haluttu määrä **Column**-elementtejä (sarakkeita) eri suhteissa. Näin WP Bakery erottaa rivit ja sarakkeet toisistaan, kun taas Elementorissa kaikki vastaavat rakenteet rakentuvat **Column**-elementtien varaan.

WP Bakeryyn tapa erotella **Row** ja **Column** on usein rakenteellisesti selkeämpi, sillä käyttäjä hahmottaa välittömästi rivien ja sarakkeiden välisen hierarkian. Elementorin tapa nimetä kaikki lohkot **Column**-nimellä tuntuu omaan työtapaani hämmentävältä, koska saman nimityksen taakse kätkeytyvät eri tasot rakenteesta. **Gutenberg**-editorissa logiikka on jälleen omanlaisensa: siinä korostuu sisältöblokkeihin perustuva rakenne, jossa lohkot voivat olla joko itsenäisiä elementtejä tai sisältää sisäkkäisiä lohkoja. Tämä tekee WordPressin eri editoreista mielenkiintoisen vertailtavia – kukin on ratkaissut sivurakenteen hallinnan omilla periaatteillaan, jotka painottavat joko selkeyttä, joustavuutta tai lohkoperusteista yhdenmukaisuutta.

Itse käytän aktiivisesti WP Bakery Pagebuilder -editoria maksullisuudesta huolimatta. Sisällön editoinnin selkeys mm. tämän elementin kohdalla on silmiinpistävä.

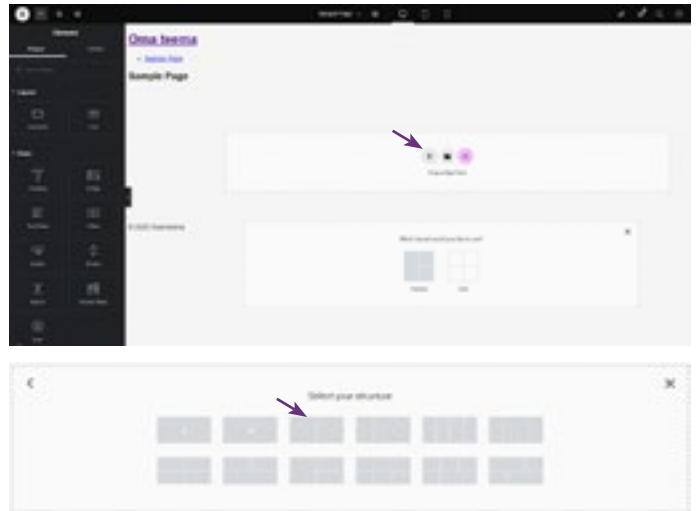

Kaavio Elementorin lohkorakenteesta

Kaavio WP Bakery Pagebuilderin lohkorakenteesta

1. Luo Elementor-editorissa uusi *Column* (lohko) klikkaamalla sivun näkymästä *Drag Widget here*-kohdasta plusmerkillä varustettua ikonia.
2. Valitse vaihtoehdoista *Flexbox*, jota itse tavallisimmin käytän sisältölohkon lisäämiseen.
3. Toiminnon kolmannessa vaiheessa valitaan millainen layout (taitto) sisältölohkoon luodaan eli montako saraketta sisältölohko sisältää ja kuinka ne asemoituvat lohkoon.

4. Valitse rakenteeksi esimerkiksi kahteen sarakkeeseen jaettu sisältölohko.

Sivulle ilmestyy sisältölohko, jonka asetukset näkyvät vasemmalla puolella sivupaneelissa. Kuten huomaat lohko on jaettu kahteen sarakkeeseen (Container) ja huomaat myös, että sarakkeet sisäänsä kietovan lohkon nimi on niinkään Container.

Tutustutaan seuraavaksi Container-elementin asetuspalkkiin. Se on jaettu kolmeen välilehteen, joista kukin sisältää välilehden aiheeseen liittyviä asetuksia:

Layout-välilehti

Layout-välilehti sisältää containerin taittoon liittyviä asetuksia.

- *Content Width*: Sisällön leveys sivulla. Usein muutan tämän asetuksen Full Width, jolloin lohkon sisältö ei ole kavennettu (Boxed) vaan levittäytyy koko sivun leveydelle.
- *Min Height*: Minimikorkeus on tarpeen, jos esimerkiksi halutaan lohkon olevan tietyn korkuinen riippumatta onko lohkossa sisältöä vai ei.
- *Direction*: Jos halutaan vaihtaa sisältölohkon sisällä olevien lohkojen latomisjärjestystä (oikea vasemmalle ja vasen oikealle tms.)
- *Align Items*: Tasataan sisältölohkon sisältö ylä- tai alareunaan tai keskitetään se vertikaalisti.
- *Gaps*: Lohkon sisältölohkojen välinen tyhjä tila.

Style-välilehti

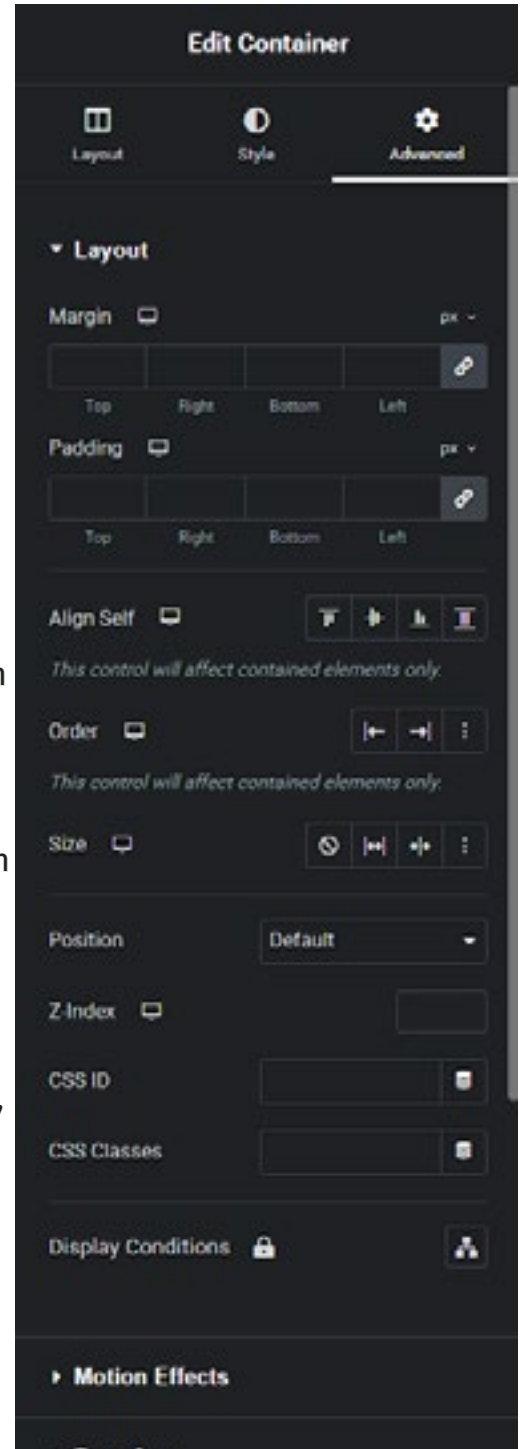
Lohkon tyyli välilehdeltä voidaan asettaa lohkon taustaväri, -liukuväri tai -kuva ja asemoida sen lohkon. Välilehti sisältää siis asetuksia, jotka liittyvät lohkon ulkonäköön. Perusmuodossaan se on sivun sisällössä näkymätön laatikko, mutta tältä välilehdeltä voit muuttaa sen näkyväksi värien tai kuvan avulla.

Advanced-välilehti

Edistyneet asetukset pitävät sisällään esimerkiksi erittäin tarpeellisen asetukset lohkon marginaaleista (margin) ja täytteistä (padding). Niitä voidaan asettaa eri mittayksiköissä, kaikkiin reunoihin. Voit myös klikata ketjuikonia ja määrittää ne vain johonkin tiettyyn/tiettyihin reunoihin.

- **Margin:** Aseta lohkon marginaaleja lohkon ulkopuolelle.
- **Padding:** Aseta lohkon täytettä sen sisäpuolelle.
- **Align Self:** Asemoi lohko suhteessa ympäröivään elementtiin.
- **Position:** Asemoi lohko absoluuttisesti sivulla tai suhteellisesti ympäröivään elementtiin. Voit myös "liimata" (Fixed) elementin näytöllä elementin tiettyyn paikkaan.
- **Z-index:** Jos elementti on asemoitu (edellinen) absoluuttisesti, sille voidaan asettaa Z-index-arvo, joka asemoi lohkon syvyys suunnassa muihin elementteihin nähden.
- **CSS ID ja Classes:** Voit määrittää elementille erityisiä CSS luokkia tai yksilöivän ID:n, joiden avulla voidaan kohdistaa elementtiin muodoiluja CSS-muotoiluilla.

Jos vierität välilehteä alaspäin, löydät kosolti lisää asetuksia, joita voidaan määrittää elementille. Edellä mainittuja itse käytän tavallisimmin sivun sisältöä luodessa.

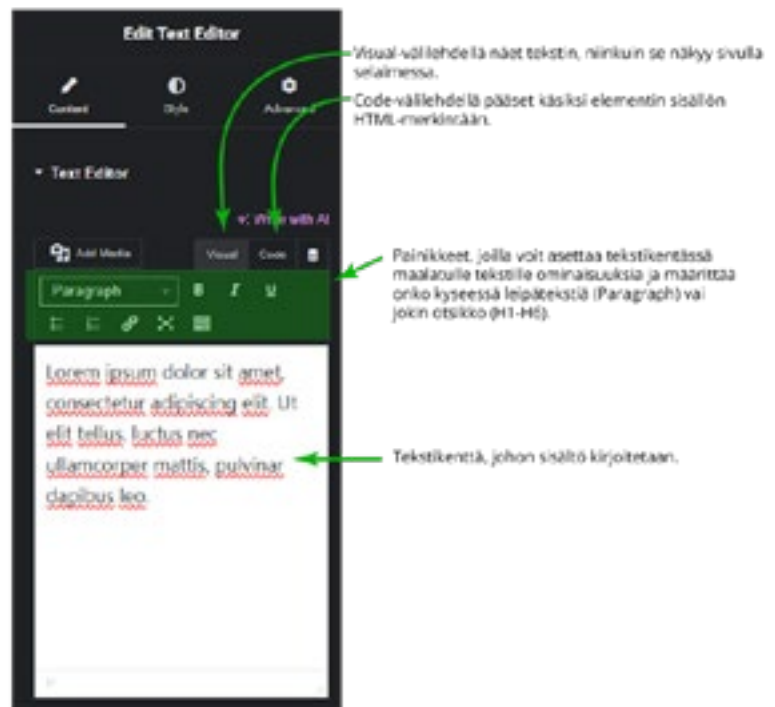

Text eli tekstisisällön elementti

Sivulla ja artikkeleissa tärkein sisällön laji on sisältöteksti, jota lisätään Text-elementillä, jolla voidaan asettaa sisältötekstiin selä leipätekstiä, että otsikoita. Asetusten välilehdistä puhuttaessa Style- ja Advanced-välilehdet sisältävät melkolailla samankaltaisia toimintoja, kuin Columnin välilehdet. Itse sisältöteksti kirjoitetaan Content-välilehden tekstilaatikossa, joka sisältää tekstin muotoilupainikkeiden lisäksi kaksi välilehteä.

Tekstilaatikon lisäämisen jälkeen tavallisesti kirjoitetaan tekstisisältö. Jos tekstisisältö kuitenkin kopioidaan jostain ulkoisesta lähteestä, Visual-välilehdelle liitettäessä tekstin muotoilussa saattaa ilmetä erikoisia ongelmia. Siksi saattaa olla tarpeen siirtyä Code-välilehdelle viimeistelemään HTML-merkkäus.

Esimerkkinä teksti, jossa on otsikko ja leipätekstiä. Kun tekstistä vaihdetaan otsikko esim. otsikkotasoksi h2, koko tekstimassa muuttuu otsikoksi h2. Jos koetetaan korjata leipäteksti (Paragraph), koko tekstimassa otsikoineen muuttuu leipätekstiksi. Tällöin on helpointa siirtyä Code-puolelle ja merkata tekstit siellä oikeiksi.

Style-välilehti

Style-välilehti sisältää tekstilaatikon ominaisia toimintoja, kuten tekstin tasaus (vasen, oikea, keskitys) ja elementin sisäinen typografia-asetus. Jos elementissä on sekä otsikko että leipätekstiä, tekstin typografia-asetus ei luonnollisestikaan toimi vaan tekstielementti tulee sisältää vain yhtä HTML-tagin tekstilajia.

Jos lohkon (Column) on tarpeen asettaa esimerkiksi otsikko sekä leipätekstiä, joka sisältää erityismuotoilua, otsikko kannattaa asettaa erillisellä Heading-elementillä ja leipäteksti erikoismuotoiluineen (Typografia) Text-elementillä.

Typografiasta

Tavallisesti Text-elementissä ei kosketa typografia-asetuksiin vaan tekstin muotoilut tulevat ja ne asetetaan eri tekstityyleille sivuston laajuudessa typografiassa, jotta sivuston ulkoasusta tulee mahdollisimman yhdenmukainen. Joskus kuitenkin halutaan johonkin tekstiin erityismuotoiluja ja silloin voidaan asettaa muotoiluja tekstielementin Style-asetuksista.

Single Image-elementti

Yksittäinen kuva voidaan asettaa Single Image-elementillä. Itse optimoin kuvat jo ennen Mediakirjastoon lataamista alle 500kb kokoon (max. HD-resoluutio 1920x1080) ja webP-muotoon, joka on suositeltu kuvaformaatti verkkokäyttöön. Näin ollen Single Image-elementissä kuvan asetukset Content-lohkossa Image Resolution-asetuksessa saa olla Full. Lisäksi aiemmin ohjeessa asetettiin Media-asetus WordPressissä niin, että WP ei generoi mitään muita kokoja kuvalle ladatessa.

Kuvissa voidaan lisäksi asettaa Caption, joka tarkoittaa käytännössä kuvatekstiä sekä linkki (Link), jolloin kuvan napsauttaminen voi avata esimerkiksi kuvan suuremmassa koossa uuteen välilehteen tai "lightboxiin" sivun sisällön päälle.

Tutki tarjolla olevia elementtejä

Peruselementtien ohella Elementor sisältää kosolti elementtejä, joiden toimintaan kannattaa tutustua yksinkertaisesti tutkimalla kuinka ne toimii.

- **Kuinka asetan Google Maps-kartan sivulle näkyviin?** Onnistuu erinomaisesti editorin *Google Maps*-elementillä. Kartan asemoimiseen ei tarvitse tietää kuin mikä on osoitetiedot, johon kartan "markkeri" asemoidaan.
- **Voinko tuoda Youtube-videon sivustolleni näkyviin?** Onnistuu erittäin hyvin Video-elementin avulla. Tarvitsee vain etsiä Youtube-video ja jaa-painikkesta kopioida videon URL-osoite leikepöydälle ja liittää se *Video*-elementin osoitekenttään.
- **Tyhjää tilaa lohkojen välille?** Voidaan toteuttaa toiseen lohkoon asetetulla marginaalilla mutta myös erillisellä elementillä *Spacer*.
- **Kuvagalleria sivulle! miten ihmeessä?** Helposti *Image Carousel* -elementillä. Valitse vaan mitä kuvia galleriaan haluat.
- **Haluan luoda täysin oman elementin HTML-merkkauksella ja CSS-muotoilulla!?** Onnistuu helposti HTML-elementillä, joka antaa täysin vapaat kädet luovalle rakentelulle elementissä.
- **On tarpeen lisätä lyhytkoodi, jotta saan näkyviin yhteydenottolomakkeen sivulle. Miten ihmeessä?** Jos kyseessä on Contact Form 7-lisäosa, lyhytkoodin voi lisätä *Shortcode*-elementin avulla tai siis minkä tahansa lyhytkoodin voi lisätä. Jos olet rakennellut yhteydenottolomakkeen **WPForms**-lisäosalla kannattaa selata elementtejä, sillä lisäosa lisää oman lomakkeen lisäämiselementin Elementoriin.

Kuten huomaat sisältöä voidaan todella monipuolisesti lisätä editorin elementtejä käyttämällä ja teknisempiinkin toimintoihin on olemassa valmis "palikka", jonka avulla toiminto voidaan toteuttaa sisältöä luodessa.